

Civillietu teritoriālā jurisdikcija un atsevišķu šīs jurisdikcijas noteikšanas principu piemērošana

Territorial Jurisdiction in Civil Cases and the Application of Separate Principles of Defining This Jurisdiction

Dr. iur. Lauris Rasnačs

LU Juridiskā fakultāte

Civiltiesisko zinātņu katedras pasniedzējs

E-pasts: Lauris.Rasnacs@gmail.com

Šajā rakstā analizēti teritoriālās jurisdikcijas noteikšanas principi, ar kuru palīdzību tiek noteikta civillietas piesaiste noteiktas tiesas kompetences teritorijai, un līdz ar to arī tiek noteikta tiesa, kas iztiesās šo civillietu.

Kā svarīgāko no šiem principiem var atzīmēt personas domicila vietas – fiziskas personas dzīvesvietas un juridiskās personas atrašanās vietas – principu. Fiziskas personas dzīvesvieta un juridiskās personas atrašanās vieta pirmajā brīdī var šķist vienkārši jēdzieni, kas praksē ir elementāri pārbaudāmi un nosakāmi. Tomēr tos var izprast dažādi, un to pierāda daudzās šajā rakstā aplūkotās ārvalstu tiesību zinātnes doktrīnas atziņas. Arī Latvijas tiesu praksē var atrast piemērus tam, ka dzīvesvietas un atrašanās vietas jēdzieni tiek izprasti dažādā nozīmē. Šāda viedokļu atšķirība rada risku, ka tiesas viedoklis par konkrēta strīda teritoriālo jurisdikciju var atšķirties no prasītāja viedokļa, kura prasība tādēļ var netikt pieņemta iztiesāšanai konkrētā tiesā. Šāda riska mazināšanai autors piedāvā veikt Civilprocesa likumā vairākus precizējumus.

Vēl šajā rakstā ir aplūkota teritoriālās jurisdikcijas noteikšanas problemātika strīdos par nodarītā kaitējuma atlīdzību gadījumos, ja kaitējumu nodarījusī prettiesiskā rīcība ir veikta vienā vietā, bet šīs rīcības kaitīgās sekas ir iestājušās citā vietā.

Atslēgvārdi: civilprocess, teritoriālā jurisdikcija, domicils.